

NATUURPUNT

Markvallei

Driemaandelijks ledentijdschrift - jrg. 35 - nr 2 - april 2016

de Kolonie en omgeving

Beheerswerken uitgelegd

't Bieteutje

Natuurpunt Markvallei

Natuurpunt Markvallei is de afdeling van Natuurpunt in de gemeenten Rijkvorsel, Hoogstraten en Baarle-Hertog.

Natuurpunt vzw is een vereniging voor natuurbehoud en landschapszorg in Vlaanderen. Met 99.000 aangesloten gezinnen, 5.000 vrijwillige medewerkers en 20.000 hectare natuurgebied in beheer, is Natuurpunt de belangrijkste vereniging voor natuurbehoud en landschapszorg in Vlaanderen.

Tot haar kerntaken rekent de vereniging natuurbehoud en -beheer, landschapszorg, beleidswerking, natuurbeleving, natuurstudie, vorming en educatie. Natuurpunt Markvallei werkt met haar vrijwilligersgroep vanuit Bezoekerscentrum De Klapekster in Wortel Kolonie. Hier ontvangt de afdeling zoveel mogelijk mensen die geïnteresseerd zijn in de natuur.

Natuurpunt Markvallei is daarnaast een vereniging. We maken veel plezier samen. We organiseren cursussen, lezingen, wandelingen, uitstapjes, buitenlandse excursies, ... en iedereen is welkom!

Lid worden

Door overschrijving van 27 euro op rekening BE17 230 00442 3321 met vermelding 'nieuw lid Natuurpunt Markvallei'.

Als lid ontvangt u automatisch het nationaal contactblad 'Natuur.blad' en 't Bieteutje. Je geniet daarnaast van tal van voordelen.

Andere geïnteresseerden kunnen een jaarabonnement op 't Bieteutje nemen door overschrijving van 8 euro op rekening IBAN BE73 8601 1267 3360 van Natuurpunt Markvallei vzw.

Informatie

Voor alle info:

bc.deklapekster@natuurpunt.be - 03 383 02 08

Op de cover Een typische dreef in de Schootse Hoek

Foto Wim Verschraegen.

Giften

Giften voor de aankoop van natuurgebieden zijn welkom op rekening BE56 2930 2120 7588 - BIC GEBABEBB met vermelding van de naam en het nummer van het project dat je wenst te steunen.

Giften vanaf 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar.

Den Rooy: 7807 - De Halsche Beemden: 7108

Voorwoord

Hallo leden van Natuurpunt Markvallei,

Evident, vanzelfsprekend, vaneigens,

Zo lijken sommige mensen de inspanningen van Natuurpunt om de natuur te beschermen te beoordelen. Natuurlijk kan je niet veralgemenen, maar toch is het dikwijls de ondertoon die je hoort in gesprekken en discussies.

Zo kom je er gemakkelijk van af natuurlijk. De eigen verantwoordelijkheid ontlopen want die jongens van Natuurpunt zullen het wel doen. En ja, we doen het. Het zit in ons. We kunnen het niet laten.

Als er natuurgebieden te koop worden aangeboden, zullen we alle moeite van de wereld doen om die gronden te kopen. We proberen onze leden te mobiliseren om hun financiële bijdrage te leveren, zetten financiële acties op en proberen zoveel mogelijk beweging te maken opdat mensen in hun portemonnee tasten. Het werkt, Natuurpunt heeft in heel Vlaanderen zo al meer dan 500 natuurgebieden kunnen verwerven en dus ook beschermen.

Als het milieu geschaad wordt, omwonenden last ondervinden van fabrieken, stallen, serres, windmolens, ... dan zullen die “gruun mannen” het wel oplossen. De mensen wachten af, soms vragen ze zelfs om hen te depanneren... En ja, we doen het. Het zit in ons, we kunnen het niet laten. Als onze leefomgeving vervuild wordt, als de biodiversiteit onder druk komt te staan en het klimaat op hol slaat, laten we van ons horen.

En we doen meer. Onze natuurgebieden stellen we open voor wandelaars, fietsers en natuurliefhebbers. Mensen genieten met volle teugen van de rust en de natuur in onze reservaten. We leggen wandelpaden aan, plaatsen infoborden, richten parkings in, bouwen bruggetjes, ... en iedereen vindt het evident, vanzelfsprekend, vaneigens.

En ja, we doen het. Het zit in ons. We kunnen het niet laten. Maar als ook de mensen die ons werk moeten ondersteunen het allemaal evident beginnen vinden ... dan houdt het op. Zonder ondersteuning, zonder bijkomende middelen lukt het niet. Dan stopt de vanzelfsprekendheid.

Drej Oomen, voorzitter Natuurpunt Markvallei

Kort nieuws

Tekst: Bart Royens / Drej Oomen

Nieuw fotomonitoring-gebied :

Bolkse Beek te Rijkevorsel

Reeds 6 jaar wordt er aan fotomonitoring gedaan in enkele natuurgebieden in de regio van de Markvallei en dit in zowel gebieden van Natuurpunt als ANB. Vanaf dit jaar komt daar ook de Bolkse Beek in Rijkevorsel bij waar Bruno Vande Wiele en Hilde Roos het gebied op vast bepaalde fotopunten elke twee maanden zal fotograferen.

Aan de hand van deze foto's kunnen de terreinbeheerders bekijken hoe de vegetatie evolueert door de jaren heen en of er eventueel bijgestuurd dient te worden.

De overige gebieden waar fotomonitoring gebeurt zijn : Elsakker (Ria Van Aelst), De Rooy en Paterswiel (Jan Van Bavel en Nancy Hendrikx), de Ashputten (Paul Versmissen), Frankenberg (Theo De Vos), Wortel

Kolonie en Heikant (Riet De Strooper), Grote Markmeander (Geert Brosens) en de Halsche-Beemden (Wim Verschraegen). De periodieke foto's zijn ook terug te vinden op de site van Natuurpunt Markvallei.

Ben je ook geïnteresseerd om de fotomonitoring van een gebied op jou te nemen, contacteer dan Wim Verschraegen verschraegen.wim@telenet.be.

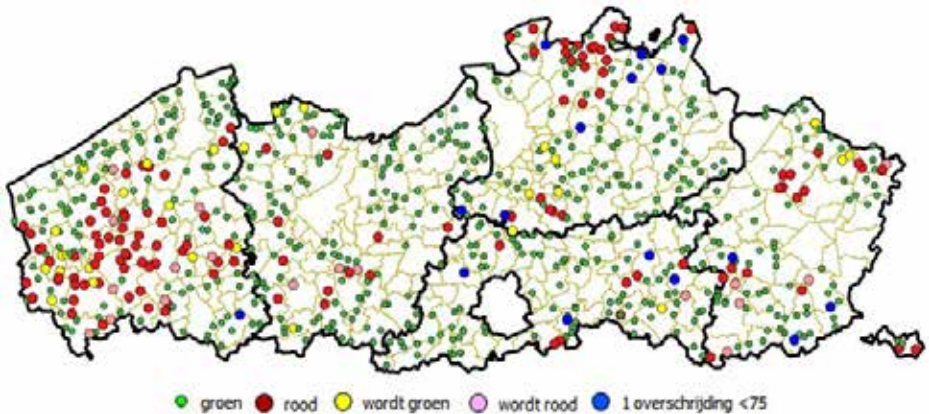
't Is dicht!!!

Zoals de vaste bezoekers van de Klapekster al gemerkt hebben, de put naast het terras is dicht. De rioleringswerken vlak voor ons bezoekerscentrum zijn beëindigd alhoewel de aansluiting zelf nog even op zich laat wachten. Ondertussen hebben enkele ijverige vrijwilligers de grasmat terug ingezaaid zodat er tegen de zomer terug een mooi groen graslandje beschikbaar is voor allerlei activiteiten of om gewoonweg wat te luieren tussen de madeliefjes. Nog even geduld!

Bolske Beek © Bruno Vande Wiele

Onder de radar

Verandering van de inkleuring van de MAP-meetpunten in Vlaanderen op het einde van het meetjaar 2014-2015 © CVBB

Onze regio wordt de laatste tien jaar overstelpt door aanvragen voor de bouw van stallen, grote stallen. Meer en meer zien we dat die aanvragen gaan over de bouw van megastallen in valleigebieden, in landschappelijk waardevol agrarische gebieden, in de laatste gebieden met open ruimte. Het is een ontwikkeling die het uitzicht van onze gemeente geen deugd doet.

En ook onze gezondheid en de leefkwaliteit gaan er niet op vooruit. De laatste resultaten van de MAP-meetpunten liegen er dan ook niet om. Heel opvallend is het om te zien dat heel veel meetpunten rood kleuren. Geen verbetering dus, terwijl Europa dat toch uitdrukkelijk vraagt.

Op de vraag waar je woont antwoordde je vroeger: “In de middelste bult van België”. Maak daar in het vervolg dus maar “In de rode bult van België” van.

We zullen de vinger aan de pols blijven houden, maar steken tegelijkertijd de hand uit om te komen tot overleg. Het gaat om onze gezondheid en voor een flink deel van onze mensen ook om de goesting om in onze regio te blijven wonen.

Beheerswerken

In de Kolonie en omgeving

Tijdens de Nieuwjaarswandeling konden velen al vaststellen dat er ingrijpende werkzaamheden uitgevoerd werden. Er staat echter nog veel te gebeuren. We gaan hier dieper op in zodat voor iedereen duidelijk wordt waarom deze ingrepen nodig zijn.

Tekst: Bart Hoeymans (boswachter Agentschap Natuur en Bos), Theo Bakker (Teamleider beheer en ecologie).

Foto's: Wim Verschraegen

Bosexploitatie Schootse Hoek

In 2016 zal het Agentschap Natuur en Bos een bosexploitatie uitvoeren in de naaldhoutbestanden van de Schootse Hoek. Het rooien gebeurt met grote oogstmachines en neemt een aantal weken

in beslag. Plaatselijk kunnen de werken voor overlast zorgen, zo kunnen de paden er tijdelijk slecht(er) bij liggen en is er werkverkeer.

Het betreft hier vrij ingrijpende werkzaamheden die kaderen in het uitvoeren van het beheersplan dat is opgesteld voor Wortel Kolonie.

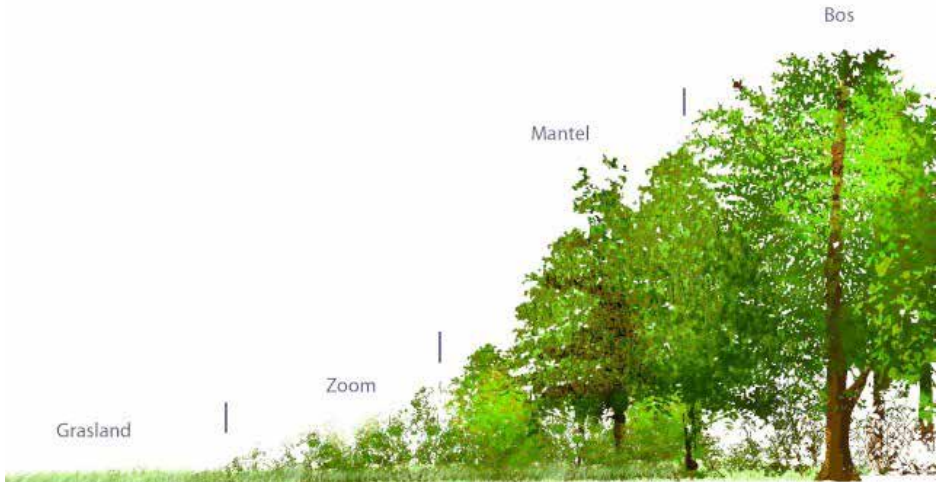
Dunnen

Een deel van het bos wordt gedund. Dit wil zeggen dat er bomen weggehaald worden zodat andere bomen meer ruimte en licht krijgen en beter kunnen groeien.

Er worden bovendien meer bomen weggehaald dan bosbouwkundig noodzakelijk is. Hierdoor komt er meer licht op de bodem en krijgen inheemse boom-en struiksoorten de mogelijkheid

Toekomstbeeld Schootse Hoek. Bron: beheersplan Wortel Kolonie

Voorstelling van bosrand. Bron: encyclopedia

om te kiemen.

Het streefdoel is een structuurrijk, inheems type bos (eiken-berkenbos) met verschillende leeftijden en (hoofd) boomsoorten zoals zomereik, ruwe berk en grove den. In de struiklaag vinden we soorten als lijsterbes, spork, hazelaar, enz... Er wordt ook aandacht geschonken aan staand en liggend dood hout.

Het Agentschap Natuur en Bos vindt het produceren van (kwaliteits) hout als hernieuwbare grondstof een belangrijke functie van het bos, samen met de ecologische en recreatieve functie. Door tijdig te verjongen, natuurlijk of via aanplant, wordt een duurzame houtproductie gegarandeerd. Zo ontstaat er een bos met verschillende leeftijden, dat voor mens, plant en dier aantrekkelijk is.

(Interne) Bosranden

Bosranden zijn heel belangrijk als leefgebied en ecologische verbinding voor

veel (bos)soorten. Een goed voorbeeld hiervan is het bont dikkopje, een vrij algemeen dagvlindertje in Wortel Kolonie en intussen bekender als een lekkere jenever.

In het deelgebied Schootse Hoek worden er op verschillende plaatsen (interne) bosranden voorzien. Deze naar het zuiden gerichte bosranden zijn 10 tot 40 m breed. Aan één of beide zijden van het pad zal aan mantelbeheer gedaan worden. Dit wil zeggen dat er periodiek boomopslag verwijderd zal worden. De bosranden krijgen een golvend karakter.

In deze bosranden zijn ook een 30-tal 'hoogknotters' voorzien. Dit zijn dennen die op ongeveer 2,5 m hoogte zullen worden afgezaagd. Er ontstaat dan staand dood hout op een plaats met een warm microklimaat. Dit dood hout wordt dan gebruikt door tal van organismen zoals een rijke variatie aan insecten en schimmels.

Een voorbeeld hiervan is het gebruik van 'vers' dood hout door 'dood hout kevers'. De larven gebruiken het dode hout als voedsel en graven zo gangen in het hout. Wanneer deze dieren na 1 à 2 jaar het hout verlaten ontstaan er mooie gangen die gebruikt worden door tal van solitaire bijen en wespen.

De toekomstige 'hoogknotters' zijn nu al op het terrein herkenbaar aan de witte ring die werd aangebracht op ongeveer 2 m hoogte.

In opdracht van Staatsbosbeheer werd een studie uitgevoerd door de Vlinderstichting. Ze onderzochten zo de kansen voor dagvlinders in de vallei van het Merkske. De Schootse Hoek biedt volgens die studie potentie voor bont dikkopje en kleine ijsvogelvinder, mits uitvoering van beheerswerken. Van de kleine ijsvogelvinder zijn historische gegevens aanwezig en er zijn nog redelijk veel plaatsen waar wilde kamperfoelie groeit, de waardplant van de soort.

Er zullen in de vochtige bosjes, los van bosranden, ook kleine open plekken gemaakt worden voor uitbreiding van wilde kamperfoelie. De kleine ijsvogelvinder is een soort waarvan te verwachten is dat hij het gebied op eigen kracht terug kan koloniseren wanneer het geschikt is gemaakt.

Inrichtingswerken 'Brandvenneke'

In 2015 (afwerking begin 2016) werden werken uitgevoerd aan het Brandvenneke van Wortel Kolonie. De werken beogen het herstel van het typisch 'heideven':

voedselarm, door regenwater gevoeden met een karakteristieke flora en fauna. Enkele Europees beschermde doelsoorten zijn: kamsalamander en gevlekte witsnuitlibel.

Verwijderen van bomen rond het ven.

Dit werk is in de periode 2013-2014 al uitgevoerd. Rond het ven stonden grote Canadapopulieren (cultuurvorm) en een wilgenstruweel, het wilgenstruweel stond deels in het ven. De hoge bomen en het struweel rond en in het ven hebben een negatief effect door bladval. De bladeren verrijken het ven en er ontstaat ook een dikke sliblaag op de bodem die periodiek voor zuurstofschaarste kan zorgen.

Verwijderen van wilgenstronken en vegetatie

De soorten die momenteel in het ven voorkomen zijn soorten die wijzen op een voedselrijke situatie. Het zijn dan ook soorten die groot worden en daardoor de typische vensoorten wegconcurreren. Doordat de planten veel bladval en plantenresten produceren, verlandt (en verrijkt) het ven ook snel. Na een tijd verdwijnt het open water.

Visurij maken van het ven.

Gevlekte witsnuitlibel

Werken in het Brandvenneke

Vissen komen van nature niet voor in Kempense heidevennen en hebben een negatief effect op de aanwezige (libellen- en amfibieën) fauna. Ze eten de eitjes en larven op waardoor bepaalde soorten dreigen te verdwijnen of al verdwenen zijn. De meest kritische soorten (zoals gevlekte witsnuitlibel en kamsalamander) kunnen zich enkel succesvol voortplanten in wateren zonder vis. Voor ANB de andere werkzaamheden kon uitvoeren, moest al het water uit het ven gepompt worden. De vissen (tiendoornige stekelbaars) zijn tijdens deze werken mee verwijderd.

Het verwijderen van de aanwezige sliblaag

Het slib zorgt voor een voedselrijke situatie en vormt een dikke laag waardoor de typische flora verdwijnt. Deze sliblaag zorgt ook voor minder goede waterkwaliteit (te voedselrijk).

We hebben de sliblaag tot net boven de minerale bodem (een zwart laagje blijft zitten) verwijderd. Planten van vennen produceren zaden die lang kiemkrachtig blijven en op termijn leggen ze op deze manier een 'zaadbank' aan.

We hopen dat er in het Brandven nog een kiemkrachtige zaadbank aanwezig is waaruit de oude venvegetatie zich kan herstellen.

Inrichtingswerken Castelrése heide

In december 2015 werden in de Castelrése heide (Staatsbosbeheer) grootschalige kapwerken uitgevoerd en (een deel van) de aanwezige grachten ondieper gemaakt en geherprofileerd.

Kappen van bomen en houtkanten.

In de vallei van het Merkske zijn er maar enkele plaatsen waar de terreinbeheerders een open (heide) landschap kunnen nastreven, de Castelrése heide is hiervan de belangrijkste. De open landschappen bevinden zich op drogere plaatsen waar vroeger uitgestrekte heidevelden aanwezig waren, deze terreinen zijn tevens van groot belang als infiltratiegebied.

Het meer gesloten landschap met kleine bosjes en houtkanten voorzien we in de lager gelegen gronden langs het Merkske, Markske en Noordermark.

Het open karakter is positief voor enkele vogelsoorten zoals wulp en veldleeuwerik, maar ook grote groepen overwinterende 'grijze' ganzen zullen hier van profiteren.

Op lange termijn moet de Castelrése heide terug een echt heide gebied worden, met natte heide (en kenmerkende venvegetatie) rond de vennen, en droge

de Pastinakel

Kruiden- en natuurvoeding

VRIJHEID 86 - 2320 HOOGSTRATEN
TEL. 03 314 32 82
FAX 03 314 15 33

**Wollen dekbedden
en onderdekens**
Zo, ma gesloten

B.T.W. BE 0696.067.934

Nieuw! Meer vogels in uw tuin met Pindybird!

Pindybird is een goede aanvulling op het eetpatroon van alle buitenvogels. Voedzaam, calorierijk en geen toegevoegde zouten. Bied de buitenvogels voortaan onbeperkt en het gehele jaar door bijvoeding aan!

Uw Tuin en Dier
- www.uwtuinendier.com -

Zowel online te koop, als bij ons in de winkel!

heide, gedomineerd door struikheide, op de hogere gronden. De ontwikkeling van natte heide is al volop aan de gang maar de hoger gelegen graslanden zijn nog veel te voedselrijk waardoor droge heide nu enkel in de bermen langs de zandpaden voorkomt. Door het kappen van de struiken en bomen op deze bermen geven we deze vegetatie meer kansen.

Bovendien werden niet alle bomen verwijderd, enkele mooie eiken en berken werden behouden. Deze kunnen gebruikt worden als zangpost voor diverse vogelsoorten. Ook enkele grotere wilgen zijn blijven staan omdat die in het voorjaar belangrijk zijn voor diverse soorten solitaire bijen, oa de grijze zandbij.

De zandpaden zullen meer door de zon beschenen worden waardoor het zand beter opwarmt. Dit is positief voor vele insectensoorten zoals solitaire bijen, graafwespen, loopkevers, etc...

Verondiepen van de grachten en opstuwen van het water.

De grachten in het gebied werden verondiept en opgestuwd zodat het (regen) water langer wordt opgehouden in het gebied. Het regenwater krijgt hierdoor meer tijd om in de bodem te trekken en later in de valleigronden boven te komen als grondwater.

Tevens krijg je, na de werken, een goed beeld van hoe 'droog' onze droge zandgronden in de winter zijn...

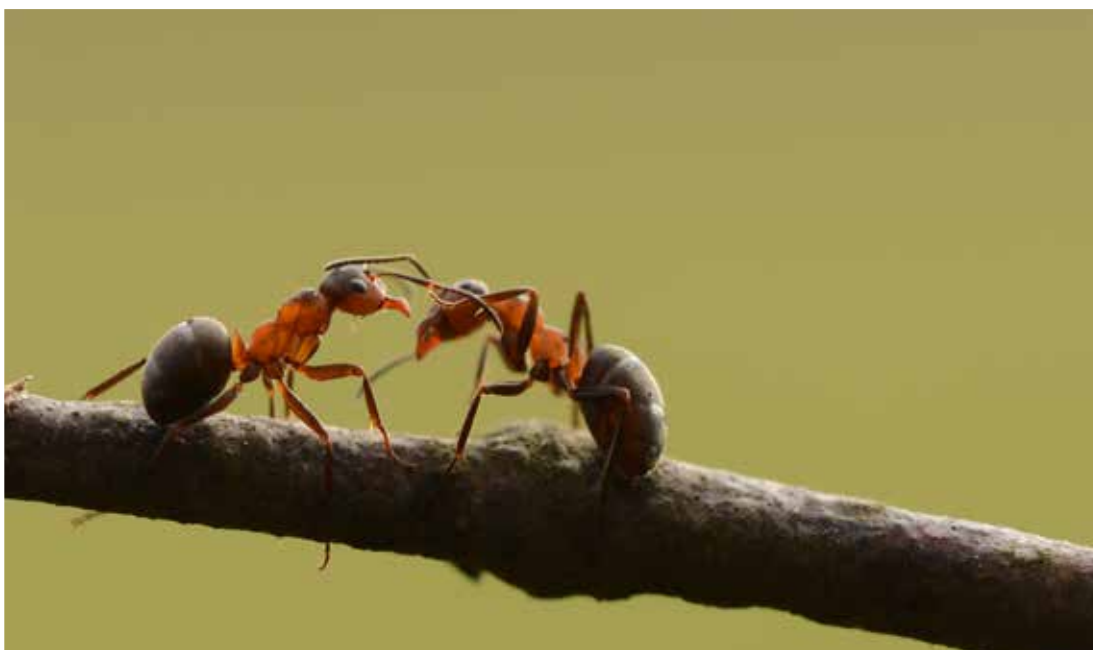

Berm waaruit houtopslag is verwijderd, verondiepte en geherprofileerde gracht.

Grote zilverreigers op Staakheuvel (Geert Brosens)

Gespot in de Markuallei...

Behaarde Bosmier - Castelreesche Heide (Wim Verschraegen)

Eerste grutto's aan de E10-put in Minderhout (Wim Verschraegen)

Geef je waarnemingen in op www.waarnemingen.be !

Rode Wouw in Merksplas (JvdSchans)

Paddentrek E10-put (Wim Verschraegen)

Reetjes in Wortel Kolonie (Cois Sommen)

OPROEP

Leuke foto's van waarnemingen in onze afdeling mogen doorgestuurd worden naar verschraegen.wim@telenet.be. Foto's verschijnen op zowel onze site als op de facebookpagina van Natuurpunt Markvallei. En misschien ook in deze overzichtsrubriek!

Staf in de kijker

Zonder de niet aflatende inzet van vele tientallen vrijwilligers staan we als natuurvereniging nergens.

Hoog tijd om even te kijken wie die stille en bescheiden krachten zijn. Vandaag ontmoeten we Staf Coertjens. Hij is een “sporadische vrijwilliger”. Pint zich niet vast op een vast engagement, maar staat wel paraat als er een dringende vraag komt vanuit onze afdelingswerking. Top zo’n mensen!

Tekst: Dregj Oomen

Wat is voor jou de natuurbelevenis die grote indruk op je heeft gemaakt?

“Als kleine jongen mocht ik op zondag met mijn nonkel mee gaan vissen in de Halsche Mark. Daar is wellicht de kiem gelegd voor het respect voor en het genieten van de natuur; de schoonheid van dit riviertje, de kronkelende meanders, het ruisen van de wind in de bomen, de stilte, de rijkdom aan bloemen en planten...”

Vanwaar je engagement voor de natuur en voor Natuurpunt?

“Als jonge twintiger was ik zeer begaan met milieu en natuur; zowel in het jeugdhuis Tinnen Pot als in de actiegroep LENK (Leefbare Noorderkempen) waar ik secretaris was. Deze actiegroep werd destijds opgericht om te verhinderen dat de Mark zou rechtgetrokken worden.

Staf Coertjens © Geert Brosens

We hebben deze strijd niet kunnen winnen, maar toch werden er enkele meanders bewaard. Ondertussen heeft de geschiedenis onze werkgroep gelijk gegeven en zijn er opnieuw plannen om enkele meanders in ere te herstellen.

Dankzij LENK kunnen we nu ook volop genieten van de zwemvijver en de natuur rond de Mosten; hier hebben we wél kunnen voorkomen dat er een vakantiepark genre Center Parcs zou komen. LENK heeft ook binnen de regio Hoogstraten de aandacht

voor milieu en natuur terug aangescherpt.”

Wat trekt je aan in de natuur? Waarom vind je natuur belangrijk?

“Bij het afronden van mijn studies in 1974 heb ik een eindwerk gemaakt over het leefmilieu, naar aanleiding van onder andere het rapport van de Club van Rome. Destijds was dat rapport het eerste signaal dat er met ons milieu iets mis ging en dat er veelwerdopgeofferdvooreenongebreidelde economische groei. Het rapport werd toen door vele mensen niet ernstig genomen maar de huidige problematiek van de klimaatopwarming bewijst dat hun conclusies terecht waren. Mede daardoor werd mijn belangstelling en respect voor de natuur nog versterkt.

Natuur is absoluut noodzakelijk voor een gezond evenwicht – de ideale manier om te ontspannen en terug zuurstof op te doen, niet enkel voor je zelf als persoon maar ook voor een gezond leefmilieu.”

Hoe ben je met de vereniging in contact gekomen?

“Wellicht via Wortel Kolonie. Toen onze kinderen klein waren, gingen we op zondagnamiddag dikwijls wandelen in Wortel Kolonie. Ook op sportief vlak was Wortel Kolonie een topper. Sommige weekends ging ik op zaterdagnamiddag joggen, zondagvoormiddag nog mountainbiken en zondagnamiddag wandelen in de Kolonie.

Bieke Roovers, mijn echtgenote, had ook Wortel kolonie als studiegebied voor haar

cursus natuurgids en ging er ook vaak met haar leerlingen op uitstap. Zo rolden wij vanzelf binnen bij Natuurpunt.”

Je bent actief in meerdere verenigingen, een gemeenschappelijke factor?

“Inderdaad, op dit ogenblik ben ik voornamelijk actief voor Amnesty International als coördinator van de lokale groep in Hoogstraten en als penningmeester voor Velt (Vereniging voor ecologisch leven en tuinieren).

Met Velt plannen we voor het voorjaar de opstart van een samentuin aan de Mouterijstraat (Bonackers). Uiteraard doen we dit op een ecologische manier, zonder pesticiden en kunstmest. Tevens

voorzien we een bloemenborder om onze bijenbevolking te ondersteunen. Biologisch tuinieren doe ik zelf al bijna 40 jaar en dit sluit natuurlijk zeer dicht aan bij het respect voor de natuur.

Via de mondiale raad stimuleren we ook het gebruik van Fair Trade en bioproducten en proberen we mensen in het Zuiden te ondersteunen, bij voorkeur ook op een duurzame manier (zuiver drinkwater, herbebossing, zonnepanelen, komposttoiletten,...).

De stedenband met Za-Kpota in Benin is er dan ook gekomen op initiatief en steun van de mondiale raad.”

Hoe probeer jij je nuttig te maken voor Natuurpunt Markvallei?

“Samen met Velt en Natuurpunt Markvallei organiseren we elk jaar een of meerdere workshops die dicht aanleunen bij de natuur; de natuur, onze huisapotheek - natuurproducten voor je huid, kruiden tegen winterkwaaltjes.

Als losse vrijwilliger tap ik soms bij evenementen zoals de duizendsoortendag en het optreden van Martens en Huet. Voor de Rooy heb ik flyers verdeeld in Meerle en Hoogstraten en ook heb ik een aantal straten in onze buurt waar ik 't Bieteutje bezorg. Ook aan het beleidsplan voor de toekomst van Wortel kolonie heb ik meegewerkt.”

Zijn er dingen die je graag anders zou zien? Laten we kansen liggen?

“Eigenlijk niet – ik vind dat Natuurpunt nationaal uitgegroeid is tot dé partner op het vlak van natuur, zowel beleidsmatig als communicatief.

Natuurpunt Markvallei heeft aangetoond dat haar werking heel veel mensen inspireert en boeit. De sterke stijging van het ledenaantal de voorbije jaren is hier zeker het bewijs van. Ook de aankoop van het natuurgebied Den Rooy heeft de aandacht voor de natuur in onze regio heel zeker nog versterkt. Doe zo verder, zou ik zeggen!”

Digitale Bieteut

Hopelijk genieten jullie vier keer per jaar van ons Bieteutje. We proberen het informatief en inhoudelijk aantrekkelijk te maken en sinds een half jaar is ons afdelingstijdschrift echt de moeite van het aankijken waard geworden. Een afdelingstijdschrift drukken kost echter veel geld. Het rondragen vraagt veel energie van onze vrijwilligers.

We roepen jullie op om in te gaan op ons voorstel om 't Bieteutje voortaan digitaal te ontvangen. Elke vier maanden krijg je dan een pdf-versie van ons tijdschrift in je mailbox. Kwaliteit leveren we immers even goed digitaal.

Op die manier verbruiken we minder papier en inkt, houdt onze afdelingskas meer geld over voor andere doelstellingen en moeten onze vrijwilligers zoals Staf minder grote afstanden afleggen.

Vraag je digitaal exemplaar aan via bc.deklapekster@natuurpunt.be en vermeld je naam, straat en straatnummer en gemeente. Op die manier weten we ook dat we in jouw brievenbus geen Bieteutje meer moeten steken. En alle vorige uitgaven kan je trouwens terugvinden op onze website.

Veel dank, onze ecologische voetafdruk wordt weer wat kleiner.

Kruiden en etherische oliën

Workshop

Op woensdag 5 oktober 2016 brengen we in samenwerking met VELT een workshop over **kruiden en etherische oliën tegen winterkwaaltjes**.

We bespreken dan verschillende kruiden en etherische oliën die geneeskrachtige eigenschappen bezitten. Ook jouw inbreng is welkom. Tijdens een korte pauze drinken we een vers kruideninfuus of een kruidenlikeurtje. Dan maak je zelf een bereiding die je ook mee naar huis mag nemen.

Bieke Roovers, herboriste, zal deze workshop begeleiden.

INSCHRIJVEN

Via: info.noorderkempen@velt.be - Ann Aertsen 03 313 01 33

Prijs: 4 euro voor leden Velt en Natuurpunt en 8 euro voor niet-leden.
Maximum 20 deelnemers

Waar: bezoekerscentrum De Klapenster, Kolonie 41 te Wortel

Wanneer: 5 oktober 2016, van 19u30 tot 22u.

Jan Kok tuinarchitectuur

mail: info@jankok.be www.jankok.be

Activiteiten

ZATERDAG 2 APRIL: DE BAD HAIR DAY VAN 'DE VETTIGE ZEIS'

Daar het zeisseizoen zich weer aandient en we daartegen klaar willen zijn, organiseert La Faulx “gras” (op z’n Vlaams ook wel “de vettige zeis” genoemd) op de vooravond van “The international Peening Day” zijn eerste echte activiteit : De Bad “Hair” day.

Alles wat slecht gehaard is (snapt ‘em?) willen we aanpakken. De bedoeling is dus om **de zeisen van onze zeiswerkgroep scherp te zetten**... “Wetten” kennen we allemaal. De ene doet het heel gezwind, de andere durft zijn vingers al eens open halen. Het haren van de zeis vraagt echter nog iets meer ervaring. Daarom willen we gezamenlijk een avond besteden aan het haren van onze zeisen.

Iedereen welkom, ervaring niet vereist, we leggen het wel uit. Er zal waarschijnlijk ook een vertegenwoordiging van de zeisgroep Limburg aanwezig zijn. Zij hebben ook de nodige ervaring en intussen verbroederen we natuurlijk met hen. Mocht je materiaal hebben (een haarspit, hamers, oordopjes, een zeis...) , breng dit dan mee. Geef misschien wel een seintje als je komt.

Aanvang: 18.30u in het Bezoekerscentrum De Klapekster (Kolonie 41 in Wortel)

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, of Dimitri Van Pelt (0476/90 72 49)

ZONDAG 3 APRIL: ZONDAGSWANDELING KELSDONK - ETTEN LEUR

Het natuurgebied Kelsdonk situeert zich in Etten-Leur. Het is een natuurgebied van Staatsbosbeheer in de gemeente Etten-Leur en is 250 hectare groot. Het is een voormalige waterbergingsboezem van de Mark en bestaat uit laag grasland met zogenaamde frikken, smalle stroken bos met daaromheen veel water.

In de winter verblijven hier veel eenden en ganzen, terwijl in het voorjaar typische weidevogels als grutto, wulp, kluut en Kievit waarneembaar zijn. Om de vogels goed te kunnen bekijken is een vogelkijkscherm gebouwd. Info: Jack Govaerts ((03 315 71 85)

Bijeenkomst: 08.45u aan de vredesboom in Meer (t.h.v. Meerdorp 11)

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08 of Jack Govaerts (03 315 71 85)

Activiteiten

APRIL - MEI - JUNI : FOTO'S DEN ELSAKKER

Natuurpunt Markvallei toont in de volgende maanden fotowerk van haar leden in het bezoekerscentrum De Klapekster. De afdeling van Hoogstraten, Rijkervorsel en Baarle heeft een actieve fotowerkgroep. De mooiste natuurfoto's rond het thema "Den Elsakker" hangen te schitteren in het bezoekerscentrum De Klapekster. Je kan de tentoonstelling gratis bezoeken tijdens de openingsuren van het bezoekerscentrum.

Herinnering - 9 april 10.00u - Praktijk Macro-invertebraten

Herinnering - 13 april 20.00u - Theorie Macro-invertebraten

Herinnering - 14 april 19.30u - Vogelcursus: les 6 (vogelzang in het bos)

ZONDAAG 17 APRIL: FOTO-EXCURSIE - BOLKSE BEEK

De vallei van de Bolkse Beek is een prachtig stuk natuur van ca. 25 ha. Het landschap bestaat uit vochtige graslanden omgeven door bossen. Door de graslanden lopen houtkanten.

De deelnemers gaan op zoek naar goede foto-onderwerpen en die zullen er in deze tijd van het jaar volop zijn. Het is de bedoeling dat de amateurfotografen mekaar helpen en tips geven.

Bolkse Beek© Wim Verschraegen

Bijeenkomst: 08u. aan t Bolks Heike (Bolk 10 , 2310 Rijkervorsel)

Info: Wim Verschraegen, 0497 28 18 66

Herinnering - 17april 08.00u - Vogelcursus: excursie 3 (bosvogels)

Activiteiten

ZONDAG 17 APRIL: KOLONIEWANDELING

Natuurpunt organiseert elke derde zondag van de maand een wandeling in Wortel-Kolonie. De wandeling, met oog voor natuur en historie, vertrekt om 14 uur aan bezoekerscentrum De Klapekster. De wandelingen zijn gratis.
Op zondag 17 april staat de wandeling uiteraard ook in het teken van het ontluikende bos. De natuurgids van Natuurpunt Markvallei heeft haar verhaal al klaar.

Vertrek: 14.00u in het Bezoekerscentrum De Klapekster (Kolonie 41 in Wortel)

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

Herinnering - 19 april 19.30u - Inhaalles plantencursus

Herinnering - 20 april 20.00u - Theorie Macro-invertebraten

Herinnering - 21 april 19.30u - Vogelcursus: les 7 (weidevogels)

MEI - JUNI : PLANTENWERK GROEP - INVENTARISATIES

Ook dit jaar organiseert de Plantenwerkgroep weer zijn donderdagavond inventarisaties. Iedereen met een gezonde interesse voor studie is welkom. Maar let op, dit zijn geen plantenwandelingen - zie daarvoor verder in dit blad.

5 mei	Den Rooy	19.15u : Beheerparking den Rooy
12 mei	Aschputten	19.00u : Vredesboom of 19.15u Stuw
19 mei	Merksplas Kolonie	19.15u : Kapel Merksplas Kolonie
26 mei	Heikant Merkske	19.00u : de Klapekster
2 juni	Merksplas Kolonie	19.15u : Kapel Merksplas Kolonie
9 juni	Vorstes Schoor	19.00u : de Klapekster
16 juni	Heikant Merkske	19.00u : de Klapekster
23 juni	Kerkemoer	19.00u : de Klapekster
30 juni	Goudberg Chaam (o.v.)	19.00u : de Klapekster

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

Activiteiten

Herinnering - 24 april 07.00u - Vogelcursus: excursie 4 (weidevogels)

Herinnering - 28 april 19.30u - Vogelcursus: les 8 (vogels beekvalleien)

Herinnering - 1 mei 06.00u - Vogelcursus: excursie 5 (vogels beekvalleien)

ZONDAAG 1 MEI: VROEGE VOGEL WANDELING

Natuurpunt Markvallei organiseert elk jaar een vroege vogelwandeling in de vallei van het Merkske. De traditie wil dat van de gelegenheid gebruik gemaakt wordt om nadien te genieten van een **heerlijk ontbijt** in bezoekerscentrum De Klapekster.

In de vroege ochtend trekken gidsen er op uit om alle deelnemers te kunnen laten genieten van het gezang van de vogels. Bijzondere aandacht is er voor de zingende nachtegallen in de vallei van het Merkske. Nadien kan je genieten van een ontbijt met spek en ei of vegetarisch ei. Hiervoor dien je je wel in te schrijven.

Je kan vertrekken om 6 uur aan

Heerlijk ontbijt © Wim Verschraegen

Bezoekerscentrum De Klapekster. Het ontbijt wordt geserveerd vanaf 9 uur.

Vertrek: 6.00u aan BC De Klapekster
Info en inschrijven: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08,
Prijs: 5€ kinderen, 8€ volwassenen

ZATERDAG 14 MEI 2016: BEHEERSWERKEN - DEN ROOY

Plaggen, maaien, snoeien, zagen, uittrekken er is altijd wel iets te doen in Den Rooy. We steken de handen uit de mouwen. Heb je zin om een keer mee te komen helpen? Je bent van harte welkom.

Bijeenkomst: 08.45u. Gemeenteplein Meerle

Info: egroenendijk@telenet.be of 0478 684628

Activiteiten

ZONDAAG 15 MEI: **KOLONIEWANDELING**

Op zondag 15 mei organiseert Natuurpunt Markvallei haar maandelijkse Koloniewandeling. Een natuurgids neemt de wandelaars mee op een tocht doorheen het prachtige natuurgebied. De deelnemers komen er meer te weten over de natuur en over de historie van dit merkwaardig domein. De wandeling is gratis.

Vertrek: 14.00u in het Bezoekerscentrum De Klappekster (Kolonie 41 in Wortel)

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

Herinnering - 26 mei 19.30u - Vogelcursus: les 9 (heidevogels)

VRIJDAG 27 MEI: **FOTO-CAFE TEGENLICHT**

Natuurpunt Markvallei organiseert op vrijdag 27 mei een fotocafé in het bezoekerscentrum De Klappekster. Om 20 uur is iedereen welkom om het leerrijke aan het aangename te koppelen. Tijdens de fotocafés van de fotowerkgroep ligt de focus niet alleen op de fotografie, maar ook op gezelligheid. Iedereen is welkom.

Je brengt tien door je zelf genomen foto's mee. Die worden, onder het nuttigen van een drankje, onder elkaar besproken. Op die manier leer je veel bij over sluitertijden, diafragmaopeningen, brandpuntafstanden, ... Het thema is deze keer "tegenlicht". Vijf foto's over het thema 'tegenlicht' en vijf andere natuurfoto's mogen worden doorgestuurd naar verschraegen.wim@telenet.be of worden meegebracht op stick.

© Wim Verschraegen

Bijeenkomst: 20.00u in het Bezoekerscentrum De Klappekster (Kolonie 41 in Wortel)

Info: Wim Verschraegen, 0497 28 18 66

Herinnering - 27 mei 20.00u - excursie 6 (heidevogels)

Activiteiten

ZONDAG 5 JUNI: ZEISEN IN DEN ROOY EN BEDEVAART NAAR SINT MÉDAAR IN DE BOLLEKENS

Om onze inspanningen van vorig jaar niet verloren te laten gaan en dus “het Broekbos” in den Rooy tot een prachtige beemd vol moesdistels, speenkruid en dotterbloemen te laten ontwikkelen, gaan we het reeds gemaaide stuk terug een frisse coupe geven. Daar we echter de goden niet willen tarten, koppelen we hieraan ook een kleine bedevaart naar Sint Médaar, “de harende boer” in Ulicoten. We zullen tot +/- 11:00 maaïen en afvoeren en dan vertrekt de tocht met zeis en riek. Daar houden we een picnic bij de Médaar en natuurlijk een kleine heildronk. Einde voorzien rond 13:00.

Wel liefst verwittigen als je komt : een kwestie van hap en zopie te voorzien.

Anvangst: 07.00u op het Gemeenteplein in Meerle of 07:15u aan Den Rooy

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be of Dimitri Van Pelt (0476/90 72 49)

ZONDAG 5 JUNI: ZONDAGSWANDELING WITHAGEN

Natuurpunt Markvallei organiseert op zondag 5 juni een wandeling in de Withagen, een natuurgebied in Ulicoten en dus vlak tegen de Belgisch-Nederlandse grens. Een natuurgids van Natuurpunt Markvallei, Carla Peerden, is trouwens zelf afkomstig van Ulicoten en zal de mensen rondleiden.

De Withagen is een natuurgebied ten zuidwesten van Ulicoten. 23 ha van dit gebied wordt beheerd door Staatsbosbeheer. De bedoeling is dat 45 ha van dit gebied als reservaat wordt aangemerkt. Het is een kleinschalig hoevenlandschap met een leemachtige bodem. Er zijn loofbosjes, grasland, akkers en houtwallen. Planten als bosanemoon, kruipend zenegroen en grote pimpernel komen er voor. Door poelen aan te leggen worden amfibieën als salamanders aangelokt.

Het gebied wordt doorsneden door de Reutse Loop en ligt pal ten oosten van de Belgische grens. Aansluitend vindt men in België de Bolekens en de Smisselberge. In Nederland ligt in het zuiden het Merkske en in het oosten de Hollandse Bossen.

Bijeenkomst: 08.45u op het Gemeenteplein in Meerle

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

meer
Energie
voor onze
toekomst!

www.ebem.be

Industrieweg 3-5 • B-2330 Merksplas ☙ tel 014 43 10 31
fax 014 43 10 32 ☙ info@ebem.be

Herinnering - 9 juni 19.30u - Vogelcursus: les 10 (Ardense vogels)

Herinnering - 11 juni o.t.k - excursie 7 (Ardennen)

ZATERDAG 25 JUNI 2016: BEHEERSWERKEN - HALSCHE BEEMDEN

Er moet nog veel gras afgevoerd worden uit de Halsche Beemden. Dit doen we samen met de gevangenis van Hoogstraten, maar andere volwassenen helpers zijn ook welkom.

Bijeenkomst: 08.45u. Kerkplein Minderhout

Info: egroenendijk@telenet.be of 0478 684628

ZONDAAG 19 JUNI: FOTO-EXCURSIE - DEN ROOY

De fotowerkgroep van Natuurpunt Markvallei trekt naar het natuurgebied Den Rooy in Meerle. De fotowerkgroep organiseert dergelijke foto-uitstappen om amateurfotografen de kans te geven hun ervaringen met mekaar te delen en tips uit te wisselen. Het natuurgebied Den Rooy heeft de fotografen heel wat te bieden.

De fotografen zoeken samen naar onderwerpen die zich lenen voor het maken van foto's, maken foto's van planten en dieren en vergelijken werkwijzen en resultaten.

Bijeenkomst: 07u. op het Gemeenteplein in Meerle

Info: Wim Verschraegen, 0497 28 18 66

ZONDAAG 19 JUNI: KOLONIEWANDELING

Natuurpunt Markvallei organiseert elke derde zondag van de maand een gegidste wandeling in Wortel Kolonie. Wil je meer te weten komen over de geschiedenis van dit gebied of over de prachtige natuur, dan is dit zeker de gelegenheid. Meewandelen is gratis!

Vertrek: 14.00u in het Bezoekerscentrum De Klapekster (Kolonie 41 in Wortel)

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

VANBAVELROMMENS
BANK EN VERZEKERINGEN

Graag tot uw dienst, ook voor

- ✓ Uw verzekeringsdossier
- ✓ Spaar- en beleggingsadvies
 - ✓ Woonkrediet
 - ✓ Financieringen
- ✓ Gratis zichtrekening
- ✓ Pensioenplanning
- ✓ Fietsverzekering

Meerdorp 21 – 2321 Meer
tel 03 315 72 54
info@vanbavelrommens.be
www.vanbavelrommens.be

cbfa 11590 AcB

onafhankelijk verzekeringsmakelaar & AXA-bankagent

Jef Van Bavel
Zaakvoerder

Suzanne Haest

Christiane Simons

Johan Cools

Frank Van Oers

Plantenavonden

Binnen en Buiten

Aansluitend op de plantencursus van afgelopen jaar, maar ook voor iedereen die geïnteresseerd is, organiseren we dit voorjaar **zes plantenwandelingen** en **drie plantencafés**. Deze avonden zijn bedoeld voor iedereen die wilde planten wil leren kennen of er wat meer over wil te weten komen. Voorkennis is dus niet noodzakelijk.

Plantenwandelingen:

Deze avonden gaan door telkens op **vrijdag van 19.30- tot 21.00 u**. Ben je in het bezit van een flora of ander boek om planten op naam te brengen, neem die dan mee. Ook een loep kan handig zijn.

Vrijdag 8 april	Wortel Kolonie	19.30u : de Klaepster
Vrijdag 22 april	Halsche Beemden	19.30u : Kerkplein Minderhout
Vrijdag 6 mei	Grote Markmeander	19.30u : Parking Klooster Meersel-Dreef
Vrijdag 20 mei	Elsakker	19.30u : Kerkplein Meerle
Vrijdag 3 juni	Den Rooy	19.30u : Kerkplein Meerle
Vrijdag 17 juni	't Moer	19.30u : de Klaepster

Plantencafés:

Voor de plantencafés breng je zelf wat wilde planten mee. Deze avonden gaan door telkens op **vrijdag 20.00u** in de Klaepster. Kies planten waarvan je graag de naam of andere bijzonderheden zou weten. We gaan die dan gezamenlijk determineren en/of bespreken. Denk aan boekjes en loep. Neem maar enkele planten per persoon per avond mee. Daar zullen we werk genoeg mee hebben.

De plantencafés gaan door op:

- Vrijdag 29 april
- Vrijdag 13 mei
- Vrijdag 10 juni

Kantoor Marc Melis

Worteldorp 26 ** Wortel

t 03 385 54 01

✉ marcmelis4@skynet.be

FSMA nr 63.261 A-B

Voor al uw bankzaken
en verzekeringen!

JANSSSENS
JANSSSENS

hout platen interieur
www.janssensenjanssens.com

Gecertificeerd bedrijf voor duurzaam bosbeheer!

Tel 03 314 70 96 hoogstraten@janssensjanssens.com | ma – vr 08-12u & 13-18u | za 09-12u

Natuur in de tuin

Cursus

Natuur in je eigen tuin

Verre ontdekkingsreizen naar tropische regenwouden of Afrikaanse savannes zijn niet voor iedereen weggelegd. Gelukkig valt er ook dicht bij huis heel wat te beleven, zoals bijvoorbeeld in je eigen tuin.

Natuurpunt laat je alvast kennismaken met de bijzondere planten en dieren die we zo dicht bij huis kunnen aantreffen en met wat we kunnen doen om het hen naar hun zin te maken.

Wil jij ook te weten komen waarom roodborstjes aan het raam komen tikken? Vraag je je wel eens af wat die vleermuis bij die lantaarn te zoeken heeft? Of ben je razend benieuwd welke bijzondere vlinders rond de vlinderstruik fladderen? Dit alles en nog veel meer kom je te weten tijdens de cursus “Natuur in de tuin”.

Bovendien krijg je vanuit VELT een onmisbare inleiding tot de basisprincipes van ecologische siertuinen.

Data:

- woe 7/9/2016: Inleiding + Vogels in de tuin
- woe 14/9/2016: Ecologische siertuin – de juiste plant op de juiste plaats
- woe 21/9/2016: Insecten in de tuin
- woe 28/9/2016: Zoogdieren en amfibieën in de tuin
- zat 24/9/2016: Tuinbezoek

De cursus gaat door in BC De Klapekster, Kolonie 41 te Wortel, op **woensdag van 19.30u tot 22.30u** en op **zaterdag van 9.00u tot 12.00u**

Inschrijven:

Inschrijven kan via bc.deklapekster@natuurpunt.be, maar is pas geldig na overschrijving van het cursusgeld op rekening IBAN BE73 8601 1267 3360. De kostprijs bedraagt € 40 voor leden en € 60 voor niet leden.

Nieuwjaarswandeling

Het Grote Vogelweekend

Ganzen zoeken in de Hoeksche Waard

Brandganzen gevonden in de Hoeksche Waard

De voorbije maanden in beeld...

Samen met Trage Wegen wandelen tussen Merkske en Den Rooy

Met de Fotowerkgroep naar de Eksterheide

Knotten van wilgen in Paterswiël

Wilders Heidepad open voor iedereen

Elke maandag werken in Den Rooy

Een gezellige spelletjesavond

Pluiscafé : wat heeft de uil gegeten?

Voedertaarten maken op het Grote Vogelweekend

Wandelen, natuurbeheer, genieten, ...

Een jarige voorzitter tijdens de Verenigingsavond

Lekkere soep tijdens beheerwerken in Papenvoort

Webcam geplaatst in de bak van de Slechtvalk - Binnenkort online ?!

OPROEP

Leuke foto's van activiteiten in onze afdeling mogen doorgestuurd worden naar verschraegen.wim@telenet.be. Foto's verschijnen op zowel onze site als op de facebookpagina van Natuurpunt Markvallei. En misschien ook in deze overzichtsrubriek!

ESSEN

Spijker 79
2910 ESSEN

T 03 667 71 71 - F 03 667 74 09

Ma - Vr: 8u30 - 18u

Zat: 9u30 - 17u

Zon: 10u - 13u

700 verschillende bieren in assortiment.
Zeer ruim gamma wijnen, aperitieven,
likeuren en geestrijke dranken.

KALMTHOUT

Kapellensteenweg 113
2950 KALMTHOUT

T 03 666 80 05 - F 03 666 30 18

Di - Vr: 9u - 12u en 13u30 - 18u

Zat: 9u - 17u

Zondag en maandag gesloten

Zeer mooi gamma wijnen,
likeuren en geestrijke dranken.
Gespecialiseerd in luxe cadeaumanden
en relatiegeschenken.

essen@decaigny.com - www.decaigny.com

Vrienden van de natuur

De Ratelsnoek

Wanneer je aan een beekje woont,
een sloot een plas een ven,
hoor je soms 's nachts, heel onverwachts,
zachtjes iets ratelen.

Het klinkt niet blij en niet echt droef,
niet dreigends of dramatisch,
niet nijdig, niet rebels, nee, eer
wat topperig, wat apathisch.

Maar stel je het ook eens even voor
zo'n ratelsnoekbestaan.
Ben ik blij dat 'k niet elke nacht
uit ratelen hoef gaat.

C. Buddingh

Muskuskruid in de kijker

De voorjaarsbloeiers tonen nu al volop hun pracht. Eén van die voorjaarsbloeiers zetten we in de kijker.

Tekst: Marc Van Opstal

Lentebloeiers

Samen met de lente doemen ook de eerste bloemen op. De meeste mensen denken hierbij spontaan aan bloembollen van tulpen *Tulipa* of narcissen *Narcissus* die in hun tuin tevoorschijn komen.

Maar eigenlijk behoren de meeste voorjaarsbloeiers tot de flora van oude loofbossen. Als de bomen en struiken geen of amper bladeren dragen, valt het directe zonlicht nog tot op de bodem. Hiervan profiteren sommige planten om van het directe licht te kunnen genieten. Zo ontdek je in bepaalde bossen grote tapijten bosanemoon (*Anemone nemorosa*) of wilde hyacint (*Hyacinthoides non-scripta*).

Opvallend hoofdje

Een minder bekend exemplaar van voorjaarsbloeiers is het muskuskruid (*Adoxa Moschatellina*). En deze naamgeving zegt het al een beetje: Adoxa komt van het Griekse *adoxa*, dat ontkenning aanduidt en *doxa*: roem. Samen dus “zonder roem”, om het weinig opvallen van de plant. En *moschatellina* betekent “naar muskus ruikend”.

Dit kleine plantje wordt 5-15 cm hoog. De meeste bladeren zijn grondstandig

en dubbel drietallig. De bloemen zijn regelmatig en staan in een enkel eindelings hoofdje. En hieraan herkennen we hem het gemakkelijkste. Aan de bovenzijde en aan de vier zijden van dat hoofdje staat een enkele bloem, zodat het geheel wat op een dobbelsteentje lijkt.

Muskus is eigenlijk de geur van het muskushert (*Moschidae*), een aziatische hertensoort, maar wordt algemener gebruikt voor gelijkaardige geuren van andere dieren zoals de bij ons bekendere muskusrat (*Ondatra zibethicus*). En dankzij een gelijkaardige geur kan dit plantje vliegen en mieren lokken die op zoek zijn naar rottend vlees. Dit vinden ze dan niet, maar ze trekken wel verder met het stuifmeel. Maar aangezien deze plant niet veel zaadvorming heeft, plant hij zich voornamelijk voort via de wortelstokken.

Vanuit evolutief oogpunt zijn de Adoxaceae wellicht één der recentste, of hoogst geëvolueerde plantenfamilies. Onze voorouders gebruikten de plant als nieskruid en als braakmiddel. Qua gebruik valt verder niet veel te vertellen over deze plant, dus laat ons maar meer met onze neus en ogen genieten van een tapijtje muskuskruid. Je vindt muskukruid bijvoorbeeld in de de Halsche Beemden.

Bronnen:

- “cursus Planten - Natuurpunt - Hans Vermeulen”
- Wikipedia en Waarnemingen.be
- blz. 321-322, deel 3 van de Flora van Nederland 1909-1911 (3 delen) door H. Heukels
- <http://dier-en-natuur.infonu.nl/>

muskkruid © Wim Verschraegen

DE AKSTER

UW SPECIALIST IN VERREKIJKERS,
TELESCOPEN, VOGEL- EN NATUURGIDSEN

AKTIE

BRENG BIJ AANSCHAF DIT BIETUUTJE MEE

OP AL ONZE
BYNOLYT
VERREKIJKERS
EN TELESCOPEN

MEER INFORMATIE VIND U OP
ONZE WEBSITE:

WWW.DE-AKSTER.NL

WIJ BIEDEN EEN RUIM ASSORTIMENT
AAN VERREKIJKERS EN TELESCOPEN
VAN ALLE TOPMERKEN MET EEN GOEDE
SERVICE. VERDER HEFET U BIJ ONS
RUIME KEUZE IN VOGEL- EN NATUUR-
GIDSEN, NESTKASTEN EN ANDERE
NATUURBELEVINGSARTIKELN.

U KUNT ONS VINDEN IN HET VOGEL-
REVALIDATIECENTRUM IN ZUNDELT
(ZEKER EEN BEZOEKJE WAARD)

ANTILLIAANSE feesten caribbean festival

12/13 AUGUSTUS 2016

VRIJWILLIGERSVACATURES

TAPPERS Hou je van sociale contacten? Zie je het wel zitten om regelmatig een keer achter de toog plaats te nemen en de bezoekers te bedienen en informatie te geven? Dan ben je onze man/vrouw voor het open houden van De Klappekster!

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be.

NATUURWERK(ST)ER Geen zit-tend gat en zeker ook niet tuk op vergaderingen? Gewoon blik op oneindig en gaan! Buitenlucht en samen werken in de natuur en de bossen! Elke derde zaterdag van de maand organiseren we beheerswerken in één van onze gebieden. Elke week kan je ook meewerken met de ploeg die maandag-

voormiddag de handen uit de mouwen steekt. Info: egroenendijk@telenet.be

ADMINISTRATIEF MEDE- WERK(ST)ER

Buitenlucht, vuile handen en geploeter zijn niet aan jou besteed, maar je hebt wel een hart voor de natuur? We zoeken dringend mensen die ons kunnen ondersteunen op administratief vlak. Kan je overweg met een computer? Kan je correct werken en heb je zin om deel uit te maken van ons team? Laat dan iets van je horen. Ingeven van activiteiten op verschillende sites, sociale media en doorgeven aan de pers, wordt dan je hoofdbezigheid!

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be.

Contact

Natuurpunt Markvallei

Voorzitter

Drej Oomen
drej.oomen@telenet.be

Ondervoorzitter - beleid

Bart Royens
bart.karolien@scarlet.be

Klapster - financieën

Koen Verschueren
koen.verschueren1@telenet.be

Redactie

Marc Van Opstal
mvanopstal@telenet.be

Beheerwerkgroep

Edwin Groenendijk
egroenendijk@telenet.be

Studiewerkgroep

Harrie Hendrickx
harrie.hendrickx@skynet.be

Contact

Natuurpunt Markvallei

Secretaris

Jee Van Loock
jee.van.loock@gmail.com

Natuurgidsen

Luc Van Dun
luc.van.dun@telenet.be

Coördinator Klapster

Chris van Boxel
bc.deklapekster@natuurpunt.be

Aankopen

Jos Martens
woningenmartens@hotmail.com

Beheerder Den Rooy

Stijn Leestmans
stijnleestmans@gmail.com

Beheerder overige gebieden

Bart Hoeymans
bart.hoeymans@hotmail.com

Het Bont Dikkopje,
ideaal als opkikker voor
jezelf en voor de natuur.

Verkrijgbaar in
Bezoekerscentrum

De Klapekster

Kleine fles: € 8

Grote fles: € 20

